

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

4 lutego 2026 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sebastian Otto

Protokolant: [REDACTED]

po rozpoznaniu 4 lutego 2026 r., w Szczecinie
na rozprawie

sprawy z powództwa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

przeciwko Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski spółce akcyjnej w Warszawie
o zapłatę

- I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 10 083,12 zł (dziesięć tysięcy osiemdziesiąt trzy złote dwanaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 listopada 2024 r. do dnia zapłaty,
- II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 4 367 zł (cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
- III. nakazuje ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sadu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie 322 zł (trzysta dwadzieścia dwa złote) tytułem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Sędzia Sebastian Otto

Pozwem z dnia 29 stycznia 2025 r. [REDAKTOWANE] wniosła o zasądzenie od Powszechnej Kasy Oszczędności Spółki Akcyjnej w Warszawie kwoty 10.083,12 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 listopada 2024 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu powódka podniosła, że [REDAKTOWANE] zawarła z pozwanym bankiem umowę kredytu konsumenckiego w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Natomiast w dniu 18 października 2024 r. kredytobiorca przygotował pisemne oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego, zgodnie z art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim.

Roszczenie objęte powództwem obliczono poprzez zsumowanie kosztów kredytu poniesionych przez kredytobiorcę od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego, tj. poprzez zsumowanie kwot: 8.780,89 zł (odsetki kapitałowe uiszczone przez kredytobiorcę) i 1.302,23 zł (uiszczona przez kredytobiorcę i przeliczona proporcjonalnie część prowizji), co łącznie stanowi kwotę 10.083,12 zł.

W odpowiedzi na pozew Powszechna Kasa Oszczędności Spółka Akcyjna w Warszawie wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany nie przeczył faktowi zawarcia z [REDAKTOWANE] umowy pożyczki. Zaprzeczono natomiast jakoby:

- 1) umowa nie spełniała wymogów wskazanych w Ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (dalej również jako: „n.k.k.”), w szczególności aby naruszała art. 30 ust. 1 pkt 4, 7, 8, 10, 11, 15 i 16 u.k.k.,
- 2) bank naruszył obowiązki informacyjne wskazane w u.k.k., a co za tym idzie jakoby zachodziły podstawy do skorzystania z sankcji kredytu darmowego,
- 3) u umowie całkowita kwota pożyczki i rzeczywista roczna stopa oprocentowania była podana błędnie,
- 4) bank nienależnie naliczał odsetki od kredytowanych kosztów pożyczki,
- 5) kredytowane koszty nie stanowiły kwoty udostępnionej Pożyczkobiorcy w ramach zawartej Umowy,
- 6) wystąpiły przesłanki określone w art. 45 ust. 1 u.k.k. i tym samym bank zaprzecza jakoby pożyczkobiorca powinien spłacać zaciągnięte zobowiązanie bez odsetek i innych kosztów;
- 7) naliczanie odsetek od kredytowanych kosztów pożyczki stanowiło próbę obejścia przepisów o maksymalnych pozaodsetkowych kosztach kredytu;
- 8) zapłata odsetek od kwoty prowizji jest sprzeczna z naturą stosunku prawnego;
- 9) umowa wprowadzała pożyczkobiorcę w błąd co do wysokości kosztów i kwoty kredytu oraz charakteru ponoszonego kosztu,
- 10) bank pobiera podwójne odsetki czy też odsetki od odsetek,
- 11) powód posiada legitymację czynną do występowania z przedmiotowym roszczeniem.

W dalszym toku procesu stanowiska stron nie były modyfikowane.

Stan faktyczny.

21 października 2022 r. [REDAKTOWANE] zawarła z Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski Spółką Akcyjną w Warszawie umowę pożyczki numer [REDAKTOWANE], na podstawie której – zgodnie z § 1 ust. 1 umowy, Bank udzielił pożyczki w kwocie 35.760,50 zł, obejmującej:

1. całkowitą kwotę pożyczki: 30.400,00 zł,
 2. koszt związany z udzieleniem pożyczki, czyli prowizja: 5.360,50 zł.
- Jako całkowity koszt pożyczki wskazano kwotę 29.299,16 zł, a całkowitą kwotę do zapłaty: 59.699,16 zł oraz odsetki wynoszące 23.938,66 zł wyliczone na dzień zawarcia umowy pożyczki.

Zgodnie z § 2 umowy za czynności związane z obsługą pożyczki, bank pobiera prowizje i opłaty bankowe przewidziane w „Taryfie prowizji i opłat bankowych w PKO BP SA dla osób fizycznych”, które na dzień zawarcia umowy opiewają na kwoty wskazane w tym postanowieniu umowy.

Zgodnie z § 4 ust. 1 umowy kwota pożyczki tj. 35.760,50 jest oprocentowana według zmiennej stopy procentowej stosowanej w banku dla pożyczek gotówkowych, która w dniu zawarcia umowy wynosi 13,99 %. W dalszych ustępach tego

postanowienia wskazano przesłanki zmiany oprocentowania oraz o przyznaniu pożyczkobiorcy uprawnienia do wypowiedzenia umowy w przypadku braku akceptacji zmiany oprocentowania.

Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy pożyczkobiorca zobowiązany był do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w 96 równych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych w okresach miesięcznych, w wysokości i terminach wyszczególnionych w planie spłaty, który stanowi integralną część umowy. Zgodnie z harmonogramem pożyczka miała być spłacana w równych ratach miesięcznych w terminie od 26 listopada 2022 r. do 26 października 2030 r.

Zgodnie z § 5 ust. 6 umowy wpłaty są przez bank zaliczane na poczet należności w następującej kolejności: opłaty i prowizje, odsetki od zadłużenia przeterminowanego, zaległe odsetki, zadłużenie przeterminowane z tytułu pożyczki, odsetki bieżące, zadłużenie z tytułu pożyczki.

Dowód:

- umowa pożyczki nr [REDAKTOWANE] k. 22-25.

Przed zawarciem umowy [REDAKTOWANE] przeczytała treść umowy. Zaakceptowała warunki umowy przez telefon. Dopiero z czasem, około półtora roku od zawarcia umowy, w aplikacji bankowej zauważyła, że odsetki są naliczane od kwoty pożyczki wraz z prowizją.

Dowód:

- zeznania świadka [REDAKTOWANE] k. 199.

W okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 14 października 2024 r. kredytobiorca dokonał zapłaty na poczet spłaty kredytu kwoty 8.780,89 zł tytułem odsetek.

Dowód:

- zaświadczenie k. 26.

18 października 2024 r. [REDAKTOWANE] udzieliła [REDAKTOWANE] bezterminowego pełnomocnictwa i upoważniła go do podjęcia w jej imieniu następujących czynności:

- 1) rozporządzenia wierzytelnościami pieniężnymi, zarówno obecnymi jak i przyszłymi, o zwrot wszelkich nienależnie pobranych opłat, kosztów i odsetek oraz innymi wierzytelnościami mogącymi wynikać z zastosowania przepisu art. 45 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredyt konsumencki, przewidującego tzw. sankcję kredytu darmowego wraz ze wszystkimi związanymi z tymi wierzytelnościami prawami, w tym należnościami ubocznymi przysługującymi kredytobiorcy z tytułu umowy nr [REDAKTOWANE] z dnia 21 października 2022 r. zawartej z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim Spółką Akcyjną w Warszawie, w drodze odpłatnej czynności prawnej, w tym w drodze umowy cesji na warunkach pozostawionych uznaniu pełnomocnika,
- 2) dokonania korekt ewentualnych omyłek pisarskich lub innych błędów w zakresie opisu wierzytelności,
- 3) składania w imieniu kredytobiorcy materialnoprawnych oświadczeń woli wobec Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej dotyczących w szczególności skorzystania z uprawnień wynikających z art. 45 ustawy o kredycie

konsumenckim, oświadczeń w zakresie uchylenia się skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, a także odstąpienia od umowy, jak również doręczenia oświadczenia kredytobiorcy do ww. banku o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego, określonej w art. 45 ww. ustawy. Kredytobiorca wyraził zgodę na doręczenie powyższego oświadczenia do Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej.

Dowód:

- pełnomocnictwo nr [REDAKTOWANE] k. 16,
- zeznania świadka [REDAKTOWANE] k. 199.

18 października 2024 r. [REDAKTOWANE] zwolniła Powszechną Kasę Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej z obowiązku zachowania tajemnicy bankowej i ustanowiła [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] pełnomocnikiem upoważnionym do reprezentowania jej przez ww. bankiem i uzyskiwania wszelkich informacji, dokumentów, wyjaśnień i innych podobnych obejmujących treść umowy z dnia 21 października 2024 r. i jej wykonanie.

Dowód:

- zwolnienie z tajemnicy bankowej wraz z pełnomocnictwem nr 81559 k. 15.

18 października 2024 r. [REDAKTOWANE] wypełniła ankietę stanowiącą oświadczenie kredytobiorcy przygotowane przez [REDAKTOWANE], w treści której udzieliła informacji, iż:

- otrzymała od [REDAKTOWANE] informację czego dotyczy sankcja kredytu darmowego,
- jest świadoma, że [REDAKTOWANE] działa na podstawie umowy cesji (sprzedaż wierzytelności),
- cel kredytu nie był związany z prowadzeniem działalności gospodarczej, ani nie był rozliczany w kosztach działalności gospodarczej,
- była świadomy, że w związku z kredytem została pobrana prowizja bankowa,
- nie wiedziała, że bank będzie pobierał dodatkowe odsetki nie tylko od całkowitej kwoty kredytu ale również od prowizji,
- bank nie informował, że prowizję można zapłacić ze środków innych niż udostępnione przez kredytodawcę,
- nie wiedziała, że zapłata prowizji z własnych środków (bądź pozyskanych z innego źródła, ale nie od banku, w którym podpisał umowę) może odczuwalnie obniżyć koszt kredytu (zmniejszyć sumę odsetek),
- nie była świadomy, że oprócz kredytu, po który przyszła do banku, wzięła również dodatkowy kredyt na prowizję,
- nie była świadomy, że przy kredycie zostaną pobrane odsetki od prowizji.

Wraz ze złożeniem powyższych odpowiedzi w ankiecie [REDAKTOWANE] zapoznała się z informacją dla kredytobiorcy o skutkach złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego.

Dowód:

- ankieta – oświadczenie kredytobiorcy k. 21,
- informacja dla kredytobiorcy o skutkach złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego k. 20.

W dniu 18 października 2024 r. [REDAKTOWANE] sporządziła pisemne oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego, zgodnie z art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim, powołując się na naruszenie następujących przepisów ww. ustawy:

- 1) art. 30 ust. 1 pkt 10 oraz art. 30 ust. 1 pkt 16 w zw. z art. 49 ust. 1 poprzez nieokreślenie w umowie procedury oraz warunków, na jakich koszty kredytu ulegają zmianie, zwłaszcza w przypadku wcześniejszej spłaty,
- 2) art. 30 ust. 1 pkt 7 poprzez błędne wskazanie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oraz całkowitej kwoty do zapłaty, który to błąd wynika z niedopuszczalnego naliczenia odsetek od pozaodsetkowych kosztów kredytu,
- 3) art. 30 ust. 1 pkt 10 w treści umowy kredytu nie wskazano warunku determinującego zmianę kosztów kredytu w sytuacji określonej w art. 45 ust. 1 u.k.k. Przepis ten wskazuje, że w przypadku naruszenia przez kredytodawcę określonych przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, kredyt podlega zwrotowi bez odsetek i innych kosztów, zatem jest to warunek decydujący i zmianie kosztów kredytu,
- 4) art. 30 ust. 1 pkt 8 albowiem w harmonogramie spłaty umowy kredytu nie określono jaką część każdej z rat jest kwota przeznaczona na spłatę kapitału i spłatę kredytowanych pozaodsetkowych kosztów kredytu.

Dowód:

- oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego k. 14.

Pismem z 6 listopada 2024 r. doręczono Powszechnej Kasie Oszczędności Bank Polski Spółce Akcyjnej w Warszawie oświadczenie kredytobiorcy z dnia 18 października 2024 r. o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego. Przesyłka została odebrana przez bank w dniu 7 listopada 2024 r.

Dowód:

- pismo przewodnie k. 30,
- wydruk ze strony internetowej operatora pocztowego k. 31.

8 listopada 2024 r. [REDAKTOWANE] zawarła z [REDAKTOWANE] umowę cesji numer [REDAKTOWANE], na podstawie której zbyła odpłatnie na rzecz spółki wszelkie wierzytelności pieniężne przysługujące jej jako kredytobiorcy od Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski Spółki Akcyjnej (oraz ewentualnie jego następców prawnych), wynikające z umowy kredytu konsumenckiego numer [REDAKTOWANE] z dnia 24 października 2022 r., obejmujące wierzytelności o zwrot wszelkich nienależnie pobranych opłat, kosztów i odsetek oraz inne wierzytelności mogące wynikać z zastosowania przepisu art. 45 ustawy z dnia 12 maja 2021 r. o kredycie konsumenckim, przewidującego tzw. sankcję kredytu darmowego wraz ze wszystkimi związanymi z tym wierzytelnościami prawami, w tym z należnościami ubocznymi.

Cena sprzedaży wierzytelności i termin jej płatności zostały określone w Załączniku nr 1 do niniejszej umowy. Spółka zobowiązała się do przelania ceny sprzedaży na wskazany numer rachunku bankowego, w terminie 14 dni roboczych od dnia dostarczenia nabywcy podpisanych dokumentów pełnomocnictwa oraz oświadczeń.

W imieniu [REDAKTOWANE] umowę cesji zawarł pełnomocnik [REDAKTOWANE].

Dowód:

- umowa cesji numer [REDAKTOWANE] k. 17,
- zeznania świadka [REDAKTOWANE] k. 199.

Pismem z 13 listopada 2024 r. [REDAKTOR] wezwała Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. do zapłaty – w związku ze złożeniem przez kredytodawcę oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego - kwoty 10.083,12 zł tytułem zwrotu nienależnie pobranych opłat, kosztów i odsetek, w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania. Pismo doręczono tego samego dnia.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty k. 32-33,
- dowód przesłania w drodze elektronicznej k. 34.

Rozważania.

Podstawą prawną żądania pozwu jest art. 410 § 2 k.c., który stanowi, że świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Natomiast z art. 405 k.c. wynika, że kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Ustalenia faktyczne nie były pomiędzy stronami sporne, gdyż spór stron sprowadzał się wyłącznie do kwestii oceny prawnej, a ustalenia w tym zakresie Sąd poczynił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, co do których nie powziął żadnych wątpliwości i które również przez strony nie były kwestionowane. Sąd za wiarygodne uznał także zeznania świadka [REDAKTOR], albowiem korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Jednocześnie sąd na rozprawie 4 lutego 2026 r. postanowił pominąć wnioski dowodowe stron o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego. Zważywszy bowiem, że przedmiotem sporu była jedynie kwestia oceny prawnej, dowód z opinii biegłego zmierzałby jedynie do przedłużenia postępowania.

Przechodząc do analizy zarzutów strony pozwanej w pierwszej kolejności wskazać należy, że podniesiony zarzut braku legitymacji procesowej czynnej okazał się nieuzasadniony. Przepis art. 509 § 1 i 2 k.c. stanowi, że wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Na wstępie wskazać należy, że legitymacja procesowa to uprawnienie określonego podmiotu do występowania z roszczeniem przeciwko innemu podmiotowi, które znajduje oparcie bądź w określonym stosunku materialnoprawnym łączącym owe strony, bądź w ustawie. Tylko przepis prawa materialnego, stanowiącego podstawę interesu prawnego, stwarza dla określonego podmiotu legitymację procesową strony. Strona jest zatem pojęciem materialnoprawnym, a nie procesowym, a przeto o tym czy dany podmiot jest stroną postępowania cywilnego, tj., czy ma uprawnienie do wystąpienia z roszczeniem, przesądzają przepisy prawa materialnego, mające zastosowanie w konkretnym stanie faktycznym, nie zaś przepisy procesowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2010 r., II CSK 323/09). W procesie w charakterze stron mogą zatem występować tylko te podmioty, które są jednocześnie podmiotami stosunku prawnego będącego przedmiotem tego procesu. W każdym procesie sąd powinien przede wszystkim rozstrzygnąć, czy strony procesowe są jednocześnie stronami spornego stosunku prawnego. Ustalenie braku tej zgodności jest stwierdzeniem braku legitymacji procesowej po stronie powoda lub pozwanego, prowadzącym do oddalenia powództwa. Udzielenie pożyczki następuje na podstawie umowy pożyczkodawcy z pożyczkobiorcą i tylko te osoby będące stronami stosunku umownego albo ich następcy prawni, mają wobec siebie wynikające z tego stosunku uprawnienia i obowiązki, a co za tym idzie tylko one posiadają interes prawny do dochodzenia przed sądem określonych w umowie pożyczki praw.

Wskazać przy tym należy, że w wyroku z dnia 10 października 2025 r. (sygn. C 80/24) TSUE wskazał, że przepisy art. 22 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/ WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie przepisom prawa krajowego umożliwiającym konsumentowi zbycie na rzecz osoby trzeciej, która nie jest konsumentem wierzytelności opartej na naruszeniu prawa przyznanego mu na mocy przepisów prawa krajowego

wprowadzających w życie tę dyrektywę. Jednocześnie przepis art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG, należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy nie ma obowiązku zbadania z urzędu nieuczciwego charakteru warunku umowy cesji wierzytelności zawartej przez konsumenta, jeżeli zawisły przed tym sądem spór między spółką będącą cesjonariuszem a przedsiębiorcą dotyczy nie tej umowy cesji lecz wierzytelności konsumenta wobec tego przedsiębiorcy.

Materiał dowodowy zaofiarowany przez stronę powodową dał podstawy do ustalenia, że strona powodowa skutecznie nabyła dochodzoną pozewm wierzytelność.

Warunkiem skutecznego zawarcia umowy przelewu wierzytelności jest zindywidualizowanie wierzytelności. Pod pojęciem tym rozumie się jej oznaczenie przede wszystkim poprzez określenie stosunku prawnego, z którego wynika poprzez wskazanie stron stosunku prawnego, określenie świadczenia i jego przedmiotu. W wyroku z dnia 5 listopada 1999 roku (*III CKN 423/98*) Sąd Najwyższy wskazał, że zbycie wierzytelności jest skuteczne, gdy co prawda w umowie przelewu nie została ona dokładnie zindywidualizowana, ale jest to możliwe przy pomocy analizowanego stosunku prawnego, z którego ona wynika. Wskazać nadto należy, że w judykaturze akceptowany jest pogląd, że wykazanie określonego faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy może nastąpić nie tylko na podstawie treści całego dokumentu ale również i na podstawie wyciągu z niego, zwłaszcza w sytuacji, gdy dokument obejmuje znaczną ilość pozycji (*por. uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 czerwca 2014 roku, V ACz 577/14*).

W celu udowodnienia powyższej okoliczności strona powodowa przedłożyła umowę cesji z 8 listopada 2024 r., na mocy której kredytobiorca odpłatnie przeniósł na rzecz powódki wszelkie przysługujące mu wobec PKO BP S.A. (oraz jego ewentualnych następców prawnych) wierzytelności pieniężne wynikające z umowy kredytu konsumenckiego [REDAKTOWANE] z 21 października 2022 r. Cesja obejmowała roszczenia o zwrot nienależnie pobranych opłat, kosztów i odsetek, a także inne należności mogące wynikać z art. 45 ustawy z 12 maja 2021 r. o kredycie konsumenckim, wprowadzającego tzw. sankcję kredytu darmowego, wraz ze wszystkimi prawami związanymi z tymi wierzytelnościami, w tym roszczeniami ubocznymi.

Zdaniem Sądu przedstawione przez powódkę dokumenty w sposób dostateczny określają przedmiot przelewu, pozwalając na jednoznaczne ustalenie, że objęta pozewm wierzytelność została skutecznie zbyta.

Zgromadzony materiał dowodowy, w szczególności zeznania kredytobiorczynie przesłuchanej w charakterze świadka, potwierdził, że zawarcie umowy cesji nie narusza zasad współżycia społecznego ani nie zmierza do obejścia prawa. [REDAKTOWANE] jednoznacznie wskazała, że to z jej inicjatywy podjęto analizę postanowień umowy kredytowej oraz dochodzenie roszczeń związanych z sankcją kredytu darmowego. Po uzyskaniu informacji, że odsetki były naliczane również od prowizji, zaczęła samodzielnie poszukiwać informacji o przysługujących jej uprawnieniach i skontaktowała się, prawdopodobnie telefonicznie, z firmą [REDAKTOWANE], a także z innymi podmiotami. Kluczowe znaczenie miało dla niej to, że profesjonalny podmiot przejął analizę umowy oraz prowadzenie postępowania przedsądowego i sądowego, a jednocześnie zapewnił jej niezwłoczną wypłatę środków, co było istotne z uwagi na inne zobowiązania finansowe. Świadek dysponowała zatem pełnymi, jasnymi i zrozumiałymi informacjami, które umożliwiły jej podjęcie świadomej decyzji o dokonaniu cesji wierzytelności z tytułu sankcji kredytu darmowego.

Sporne pomiędzy stronami było również, czy doszło naruszenia przepisów ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie uzasadniającym skorzystania z sankcji kredytu darmowego.

Zgodnie z art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim:

1. W przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie.
2. Jeżeli kredytodawca w umowie nie określił zasad i terminów spłaty kredytu, konsument zwraca kredyt w równych ratach, płatnych co miesiąc, od dnia zawarcia umowy.
3. Jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie przewiduje terminu spłaty kredytu, konsument zwraca kredyt w terminie:
 - 1) pięciu lat - w przypadku kredytów konsumenckich do wysokości 80 000 zł;
 - 2) dziesięciu lat - w przypadku kredytów konsumenckich powyżej 80 000 zł.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, konsument ponosi koszty ustanowienia zabezpieczenia kredytu przewidziane w umowie.

5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy.

Zgodnie natomiast z art. 30 w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy – umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać:

- 1) imię, nazwisko i adres konsumenta oraz imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) oraz adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych kredytodawcy i pośrednika kredytowego;
- 2) rodzaj kredytu;
- 3) czas obowiązywania umowy;
- 4) całkowitą kwotę kredytu;
- 5) terminy i sposób wypłaty kredytu;
- 6) stopę oprocentowania kredytu, warunki stosowania tej stopy, a także okresy, warunki i procedury zmiany stopy oprocentowania wraz z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;
- 7) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia;
- 8) zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy, w tym informację o prawie, o którym mowa w art. 37 ust. 1; jeżeli w ramach kredytu stosuje się różne stopy oprocentowania dla różnych należności kredytodawcy, należy także podać kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania;
- ~~9) zestawienie zawierające terminy i zasady płatności odsetek oraz wszelkich innych kosztów kredytu, w przypadku gdy kredytodawca lub pośrednik kredytowy udziela karencji w spłacie kredytu;~~
- 10) informację o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności o opłatach, w tym opłatach za prowadzenie jednego lub kilku rachunków, na których są zapisywane zarówno transakcje płatności, jak i wypłaty, łącznie z opłatami za korzystanie ze środków płatniczych zarówno dla transakcji płatności, jak i dla wypłat, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki, na jakich koszty te mogą ulec zmianie;

- 11)roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu;
- 12)skutki braku płatności;
- 13)informację o konieczności poniesienia opłat notarialnych, o ile wystąpią;
- 14)sposób zabezpieczenia i ubezpieczenia spłaty kredytu, jeżeli umowa je przewiduje;
- 15)termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym;
- 16)prawo konsumenta do spłaty kredytu przed terminem oraz procedurę spłaty kredytu przed terminem;
- 17)informację o prawie kredytodawcy do otrzymania prowizji za spłatę kredytu przed terminem i o sposobie jej ustalania, o ile takie prawo zastrzeżono w umowie;
- 18)informację o prawie, o którym mowa w art. 59 ust. 1;
- 19)warunki rozwiązania umowy;
- 20)informację o możliwości korzystania z pozasądowego rozstrzygania sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury, jeżeli takie prawo przysługuje konsumentowi;
- 21)wskazanie organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów.

Ponadto jeżeli zgodnie z postanowieniami umowy o kredyt, płatności dokonywane przez konsumenta nie są niezwłocznie zaliczane do spłaty całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do zgromadzenia kapitału przez okresy i na zasadach określonych w umowie o kredyt lub w umowie dodatkowej, umowa powinna zawierać jasne i zwięzłe stwierdzenie, że nie przewiduje gwarancji spłaty całkowitej kwoty kredytu wypłaconej na jej podstawie.

Pierwotna pożyczkobiorczyni w 2022 r. zawarła z pozwanym bankiem umowę pożyczki konsumenckiej za pośrednictwem aplikacji mobilnej. Umowa została zawarta w trybie zdalnym, bez indywidualnych negocjacji jej warunków. Warunki umowy, w tym oprocentowanie oraz prowizja, miały charakter wzorca umownego.

Zgodnie z treścią umowy, do kwoty pożyczki doliczona została prowizja, która została sfinansowana z pożyczonych środków. Odsetki naliczane były od kwoty obejmującej zarówno środki faktycznie wypłacone pożyczkobiorczyni, jak i prowizję. Pożyczkobiorczyni wykonywała umowę zgodnie z harmonogramem, dokonując terminowych spłat.

Po zawarciu umowy pożyczkobiorczyni przeniosła na powódkę, na podstawie umowy cesji wierzytelności, wszelkie przysługujące jej wobec pozwanego roszczenia wynikające z zawartej umowy pożyczki, w tym roszczenie oparte na art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim. Umowa cesji została zawarta w formie pisemnej i nie była kwestionowana co do swojej autentyczności ani skuteczności.

W niniejszym postępowaniu pierwotna pożyczkobiorczyni występowała w charakterze świadka. Z jej zeznań wynika, że umowa została zawarta przez aplikację mobilną, a jej treść została doręczona drogą mailową i zaakceptowana elektronicznie. Świadek zeznała, iż w chwili zawierania umowy nie rozumiała pojęcia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (RRSO) ani jego znaczenia dla oceny kosztów pożyczki. Nie była również świadoma, że całkowity koszt zobowiązania jest zwiększony przez fakt naliczania odsetek od prowizji.

Świadek wskazała ponadto, że w chwili zawierania umowy nie została poinformowana o możliwości uiszczenia prowizji z własnych środków bądź sfinansowania jej w inny sposób niż poprzez jej doliczenie do kwoty pożyczki. Dopiero w trakcie wykonywania umowy, po upływie znacznego czasu, zwróciła uwagę na sposób naliczania odsetek i powzięła wątpliwości co do prawidłowości ustalenia kosztów kredytu.

W szczególności w zawartej umowie doszło do nieprawidłowego określenia całkowitej kwoty kredytu. Prowizja została sfinansowana z pożyczonych środków i włączona do podstawy oprocentowania, mimo że nie stanowiła ona kwoty faktycznie

udostępnionej pożyczkobiorczyni. Taki sposób ukształtowania umowy prowadził do naliczania odsetek od kosztów pozaodsetkowych, co zmniejszało rzeczywisty koszt kredytu.

Konsekwencją powyższego było również wadliwe przedstawienie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Choć wskaźnik RRSO został formalnie wskazany w umowie, to sposób jego zaprezentowania, w zestawieniu z mechanizmem kredytowania prowizji, nie umożliwiał pożyczkobiorczyni dokonania rzetelnej oceny ekonomicznych skutków umowy. Obowiązek informacyjny kredytodawcy ma charakter nie tylko formalny, ale również funkcjonalny i powinien prowadzić do realnego uświadomienia konsumentowi zakresu obciążeń finansowych.

Dodatkowo pozwany nie poinformował pożyczkobiorczyni o możliwości zapłaty prowizji w inny sposób niż poprzez jej kredytowanie. Brak tej informacji pozbawiał ją możliwości porównania wariantów finansowania i oceny, w jakim stopniu przyjęta konstrukcja umowy zwiększa koszt zobowiązania.

Model zawarcia umowy, oparty na zautomatyzowanej aplikacji mobilnej i wzorcu umownym, nie zwalniał pozwanego z obowiązku jasnego i przejrzystego poinformowania konsumenta o wszystkich istotnych elementach kredytu. Ryzyko przyjęcia takiego modelu sprzedaży obciąża kredytodawcę.

Stwierdzone naruszenia dotyczyły elementów istotnych dla oceny kosztu kredytu i miały charakter kwalifikowany. W konsekwencji Sąd uznał, że zostały spełnione przesłanki do zastosowania sankcji kredytu darmowego, o której mowa w art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim.

Skutkiem zastosowania tej sankcji jest obowiązek zwrotu przez dłużnika wyłącznie kapitału faktycznie udostępnionego pożyczkobiorczyni, z wyłączeniem odsetek, prowizji oraz innych kosztów kredytu. Uprawnienie to przysługuje powódce jako nabywcy wierzytelności.

Zgodnie z art. 5 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim rzeczywista roczna stopa oprocentowania to całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. Całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności:

- a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz
 - b) koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach,
- z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta, o czym stanowi art. 5 pkt 10.

W wyroku z 21 kwietnia 2016 r. C-377/14 TSUE w punkcie 87. stwierdził, że niezgodnie z prawem jest włączenie do całkowitej kwoty kredytu kwot należących do całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta, gdyż to powoduje zaniżenie RRSO, co z kolei wypacza informacje udzielane kredytobiorcy, który na podstawie tego wskaźnika może porównywać oferty różnych banków. Ustawa o kredycie konsumenckim wyłącza koszty kredytu z zakresu pojęcia całkowitej kwoty kredytu. Całkowita kwota kredytu (art. 5 pkt 7 u.k.k.) będąca maksymalną kwotą wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, stanowi jedną z podstawowych informacji mających wpływ na podjęcie przez konsumenta decyzji o zaciągnięciu kredytu. Całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta (art. 5 pkt 8 ukk) jest to natomiast suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu, natomiast pozaodsetkowe koszty kredytu (art. 5 pkt 6 u.k.k.) to wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek. Wobec tego informacja o całkowitej wysokości faktycznie kredytowanych środków powinna być jasna i precyzyjna. Zastosowane przez Bank w umowie pojęcie "kwota kredytu" wprowadza konsumenta w błąd co do wysokości realnie uzyskanych przez niego środków. Nie jest bowiem prawdą, że bank udziela kredytu we wspomnianej wysokości, albowiem część wskazanej kwoty nigdy nie jest przeznaczona na cele konsumenta, ale na koszty banku. Nie można zatem twierdzić, że są to kwoty do swobodnej dyspozycji konsumenta, tylko kwoty z przeznaczeniem na zapłatę kosztów. Stanowisko takie potwierdza to także wyrok z dnia 30 stycznia 2019 r., (sygn. I NSK 9/18, opubl. LEX nr 2643248), w którym Sąd Najwyższy wskazał, że w aktualnym stanie prawnym nie jest dopuszczalne prezentowanie tej samej kwoty (np. opłaty przygotowawczej, prowizji itp.) zarówno w ramach całkowitej kwoty kredytu (tut. "kwota kredytu"), jak i w kosztach kredytu. I to nawet wówczas, gdy składniki kosztów kredytu są kredytowane

przez kredytodawcę. Za taką tezę, jak podniósł Sąd Najwyższy, przemawia wyraźna treść art. 5 pkt 7 ukk. Przepis ten stanowi, że całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych udzielonych przez bank, ale nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobejmująca kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi kredytobiorcy. Celem kredytobiorcy nie jest wzięcie kredytu na same prowizje i koszty dla banku, ale na inne cele wyznaczone sobie przez konsumenta.

Ze wskazanego wyżej orzeczenia wynikają dwa istotne wnioski - po pierwsze, składniki kosztu kredytu mogą być kredytowane przez kredytodawcę, a po drugie, prowizja - nawet jeśli jest kredytowana - nie może być wykazywana w umowie w kwocie kredytu, tylko powinna znajdować się w kosztach kredytu. Istota omawianego zagadnienia została wyjaśniona w wyroku TSUE z dnia 21 kwietnia 2016 r., C-377/14. Sprowadza się ona, najogólniej rzecz ujmując, do tego, że włączenie jakiegokolwiek kwoty należącej do całkowitego kosztu kredytu do całkowitej kwoty kredytu może mieć wpływ na obliczenie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania i w konsekwencji może wpłynąć na prawidłowość informacji, które kredytodawca powinien wskazać w danej umowie o kredyt.

Wprawdzie pozwany bank nie wliczył kredytowanych kosztów kredytu – prowizji do całkowitej kwoty kredytu, jednakże odsetki umowne, tzw. kapitałowe, naliczał również i od kwoty kredytowanych kosztów kredytu. Pozwany bank naruszył zatem art. 30 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy o kredycie konsumenckim, co skutkuje uznaniem za nieważne postanowień umowy odnoszących się do odsetek i prowizji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie I wyroku uwzględnił powództwo w całości i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.083,12 zł tj. kwotę 8790,89 zł tytułem odsetek kapitałowych i 1302,23 zł tytułem przeliczonej proporcjonalnie części prowizji wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 listopada 2024 r. do dnia zapłaty.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł zgodnie z art. 481 § 1 k.c., mając na uwadze, że w piśmie z dnia 13 listopada 2024 r. powódka wezwała pozwany bank do rozliczenia kredytu z uwagi na fakt skutecznego złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego, w terminie 3 dni od doręczenia wezwania. Wezwanie zostało doręczone bankowi w drodze elektronicznej tego samego dnia, a zatem pozwany powinien być zobowiązany do zapłaty w terminie do dnia 16 listopada 2024 r., lecz termin ten przypadł na sobotę, zatem jest zobowiązany do zapłaty od dnia 18 listopada 2024 r. W związku z tym żądanie zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego, tj. 19 listopada 2024 r., należało uznać za uzasadnione.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II wyroku zgodnie wyrażonymi w art. 98 § 1 k.p.c. zasadami odpowiedzialności za wynik postępowania i zwrotu kosztów celowych. Na koszty procesu, którego stroną pozwaną jest zobowiązana jest zwrócić powódce składa się:

1. opłata od pozwu w kwocie 750 zł,
2. wynagrodzenie pełnomocnika powódki w osobie radcy prawnego w kwocie 3.600 zł,
3. opłata skarbową od złożonego dokumentu pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł.

Jednocześnie w punkcie III wyroku należało orzec o ściągnięciu od strony pozwanej jako przegrywającej sprawę koszty sądowe w wysokości 322 zł obejmujące zwrot kosztów stawienia świadka ██████████ w sądzie na rozprawie w dniu 14 stycznia 2026 r.

